

Dagrecreatieterrein

Dordrecht

02.09.2024

1. participatie
2. leefstijlen
3. voorkeursontwerp

1. participatie

Vertegenwoordigers omwonenden

Experts:

- Natuurwaarden is een belangrijke aspect van de recreatie.
- Optie 2 past goed in Biesbosch ontwikkeling/beleving en zal een belangrijk component in het geheel van de NDB vormen.
- Natuurwaarden moeten hoog blijven. De huidige habitat van flora en fauna moet blijven, heeft belangrijke natuurwaarde.

Buurt:

- De algemene voorkeur is optie 2: de Biesbosch beleving is belangrijk.
- De reactie op optie 3 was wisselend. Wel positief, maar minder bomen/bomen langs de paden zou ook voldoende zijn.
- Bij optie 1 is de recreatie en horeca te veel geconcentreerd op een beperkte plek.
- Bij optie 1 wordt een deel beheerd door de agrarische sector. Commerciële belangen lijken groter dan recreatiebelangen.
- Optie 2 heeft een mooie verdeling van de recreatie over het hele terrein heen.
- Een algemene zorg is: hoe wordt dit onderhouden? Is hier voldoende capaciteit en geld voor?
- De horeca die bij de opties zijn ingetekend zitten heel dichtbij de lint-bebouwing. De meeste mensen willen de horeca veel verder het terrein op hebben. P.s. dit trekt naar het idee van de vertegenwoordigers ook meer passende bezoekers.
- Uitbreiden parkeerterrein (indien noodzakelijk) moet naar het zuiden i.p.v. westen omdat dit te dicht bij de bebouwing komt.
- De zorg bij optie 3 is dat het terrein ook voor evenementen e.d. gebruikt gaat worden, oftewel: schending van de afgesproken kaders (Biesbosch beleving, natuur, rust, wandelen, enz.). De Merwelanden is voor evenementen.

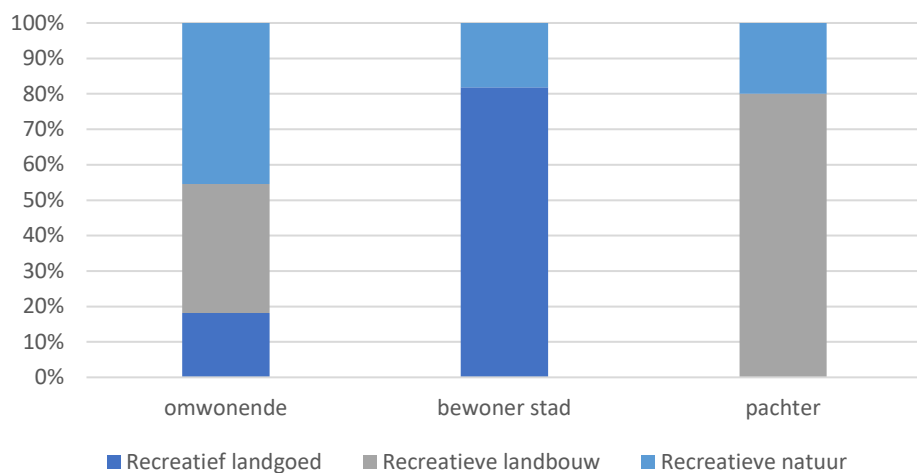
Een goede combinatie tussen optie 2 met een beetje optie 3 lijkt vanuit de buurt de gewenste optie. Uitgaande van optie 2, zouden de vertegenwoordigers dan de volgende zaken uit optie 3 willen verwerken:

- De horecalocatie meer het gebied in situeren
- Looppaden / Laantje voorzien van bomenrijen en/of houtwallen (beuken / linden / wilgen)
- Eventuele uitbreiding van het parkeerterrein naar het zuiden
- De buurt geeft aan dat afgesproken is dat we eerst de natuur- en gebiedsontwikkeling doen en daarna kijken welk type horeca passend is.

Inloopavond

Dit gaat over de ingeleverde reactieformulieren. De reactie van de vertegenwoordigers van de omwonenden (vorige pagina) is hierin niet meegenomen.

meest aansprekend

In totaal 26 reactieformulieren
(waarvan 3x twee op hetzelfde adres):

- 10 omwonenden
- 4 pachters
- 12 mensen uit de stad

Bewoners stad:

- + recreatief landgoed
- recreatieve landbouw

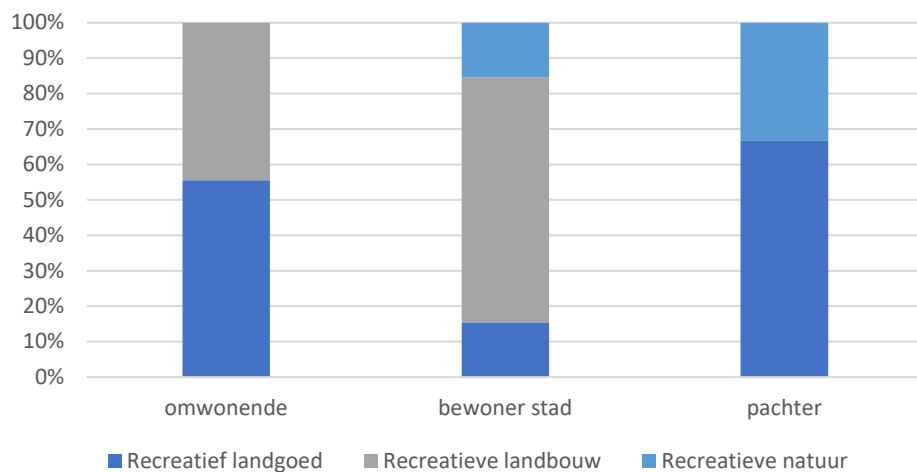
Omwonenden:

- + recreatieve natuur
- + / - recreatieve landbouw

Pachters:

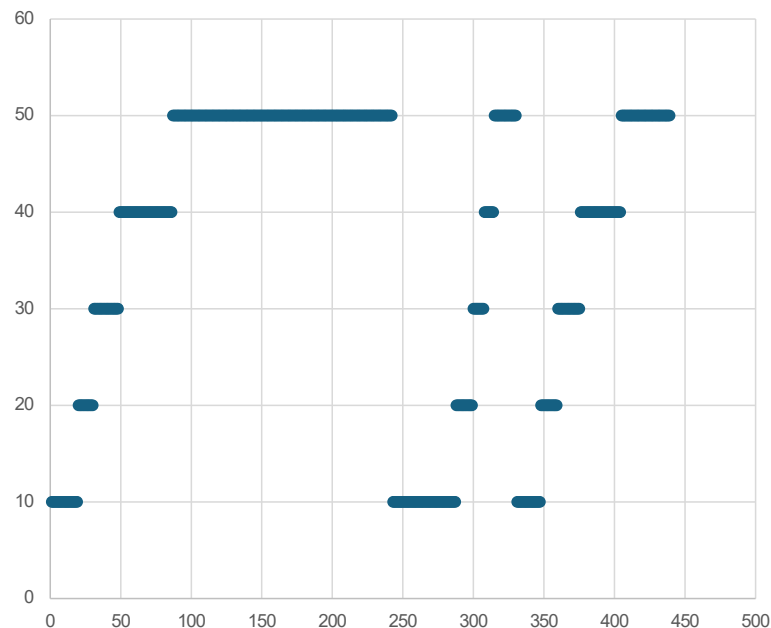
- + recreatieve landbouw
- recreatief landgoed

minst aansprekend

DoeMeeDordrecht

Waardering

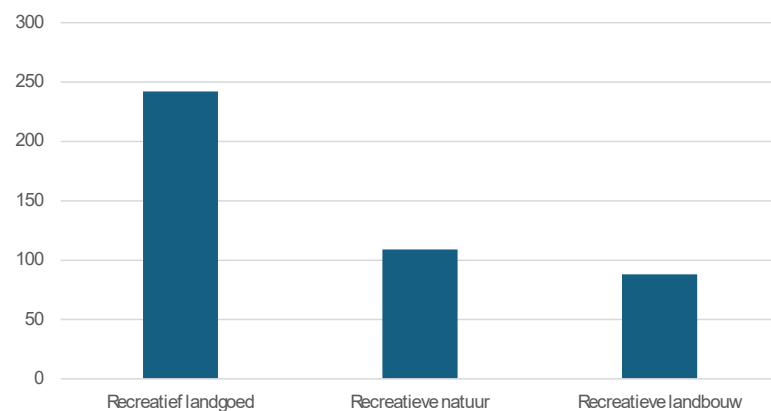
In totaal tussen de 242 en 439 reacties

Recreatief landgoed wordt vaak maximaal gewaardeerd

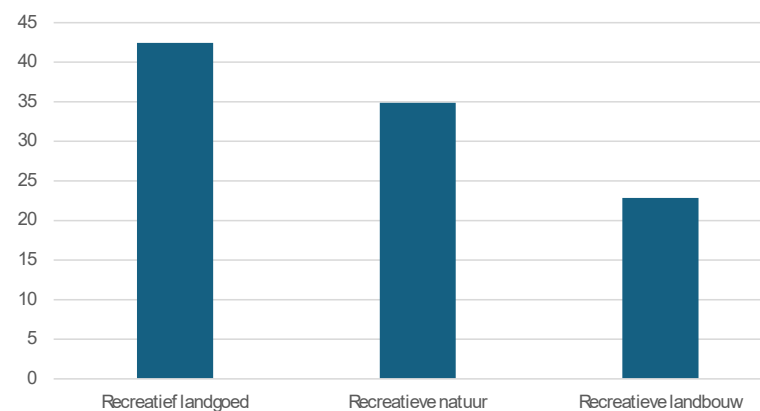
Recreatieve landbouw wordt vaak minimaal gewaardeerd

Recreatieve natuur wordt gelijkmatig gewaardeerd

Aantal waarderingen

Gemiddelde waardering

Recreatief landgoed:
1079 keer bekeken
- meeste reacties: 242
- hoogste waardering: 4.2

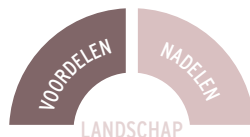
Recreatieve natuur:
554 keer bekeken
- veel minder reacties: 109
- redelijke waardering: 3.5

Landbouw:
606 keer bekeken
- minste reacties: 88
- laagste waardering: 2.3

Inhoud van de reacties

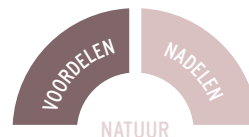
RECREATIEVE LANDBOUW

MOOI
PAST BIJ OPEN
POLDERLANDSCHAP
LIJKT OP HUIDIGE SITUATIE

VOEGT WEINIG TOE, IS ER AL
WEINIG VARIATIE, SAAI
KAAL, NIET UITNODIGEND
TE WEINIG GEBRUIK VAN HELE GEBIED
WEINIG BOMEN/BESCHUTTING
OPEN RUIMTE: LAWAAI HOORBAAR

BEHOUD BESTAANDE HABITAT
KAN MET RECREATIE/NATUUR

WEINIG NATUURWAARDEN

LANDBOUWFUNCTIE BLIJFT
SCHEELT BEHEERSKOSTEN

COMBI LANDBOUWVERKEER - RECREATIE
COMMERCEEL BELANG IS GROTER DAN
RECREATIEF BELANG
LANDBOUWPAD VERPLAATST

RECREATIEVE NATUUR

MOOI, LEUK, UITNODIGEND
SLUIT AAN OP BIESBOSCH
DIVERS LANDSCHAP
POLDER MET NIEUWE 'LOOK'

VOEGT WEINIG TOE, IS ER AL
VARIATIE ONTBREEKT
KAAL, OPEN, NIET AANTREKKELIJK
TE WEINIG BOMEN
DOOR WATER RISICO OP MUGGEN EN
VEEZIEKTEN DOOR INSECTEN (KNUT)
PLASSEN ONHANDIG MET KINDEREN

VERBETERING NATUUR
BEHOUD BESTAANDE HABITAT
VERBINT DORDTSE EN
SLIEDRECHTSE BIESBOSCH
ONTWIKKELING OP
NATUURLIJKE MANIER

DIT IS GEEN NATUUR DOOR
AANWEZIGHEID RECREATIE

MILIEUBEWUSTE LANDBOUW
LANDBOUWPAD HANDHAVEN

COMBI LANDBOUWVERKEER - RECREATIE

RECREATIEF LANDGOED

MOOI, LEUK, RUIM OPGEZET
AFWISSELEND, COMPLEET
MIX NATUUR-CULTUUR-RECREATIE
BOS, BOMEN
WATERBEHEER, KLIMAATADAPTATIE
ZICHTLIJNEN, OPEN ACHTER
WONINGEN, UITZICHT BLIJFT GELIJK
AANVULLING OP OPEN POLDERS
AANVULLING OP N.D. BIESBOSCH
RELIJF IN VLAK LANDSCHAP
WATERPARTIJ

VOEGT WEINIG TOE, IS ER AL
PAST NIET BIJ OPEN POLDER
TE VEEL BOMEN, VERPEST UITZICHT
GROOTHEIDSWAANZIN,
VERKWANSELING GEBIED EN RUST
PLAN IS WEINIG ORGANISCH
'LANDGOED' SUGGEREERT WONEN
HEUVEL ZINLOOS DOOR ZICHT BOMEN
DOOR WATER RISICO OP MUGGEN EN
VEEZIEKTEN DOOR INSECTEN (KNUT)
HOGE KOSTEN AANLEG EN BEHEER
RISICO OP VERPAUPEREN

VERBETERING NATUUR
MEESTE BIODIVERSITEIT

AMPER VERBINDING MET
NIEUWE DORDTSE BIESBOSCH

GEEN OVERBODIGE BEGRAZING

NAGENOEG GEEN LANDBOUW
LANDBOUWPAD VERPLAATST
BOMEN LANGS LANDBOUWWEG

LANDSCHAP

landbouw/natuur: passend <> kaal, saai
landgoedmodel: variatie <> niet passend

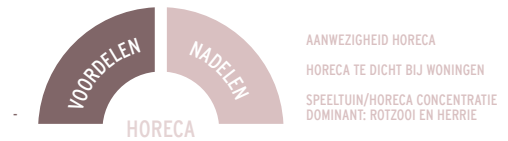
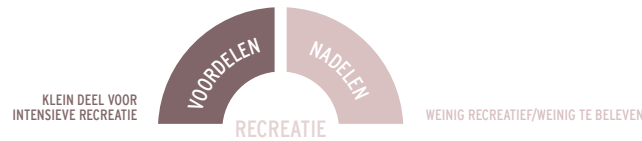
NATUUR

landbouw: behoud bestaande <> minimaal
natuur/landgoed: verbetering natuur

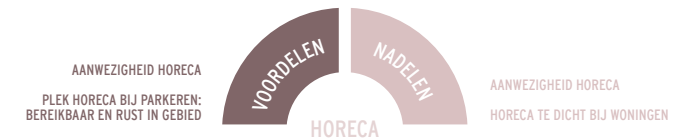
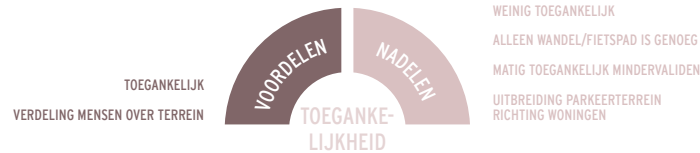
LANDBOUW

behoud functie <> landbouwverkeer vs recreatie
positie landbouwpad

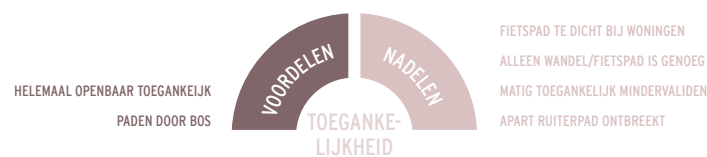
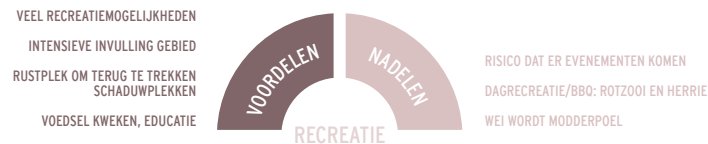
RECREATIEVE LANDBOUW

RECREATIEVE NATUUR

RECREATIEF LANDGOED

RECREATIE

landbouw/natuur: recreatie beperkt
landgoedmodel: veel mogelijk <> overlast

TOEGANKELIJKHEID

hoeveelheid routes, afstand tot woningen
natuur/landgoed: verdeling over terrein
toegankelijkheid mindervaliden

HORECA

aanwezigheid horeca
afstand tot woningen en parkeerterrein

RECREATIEVE LANDBOUW

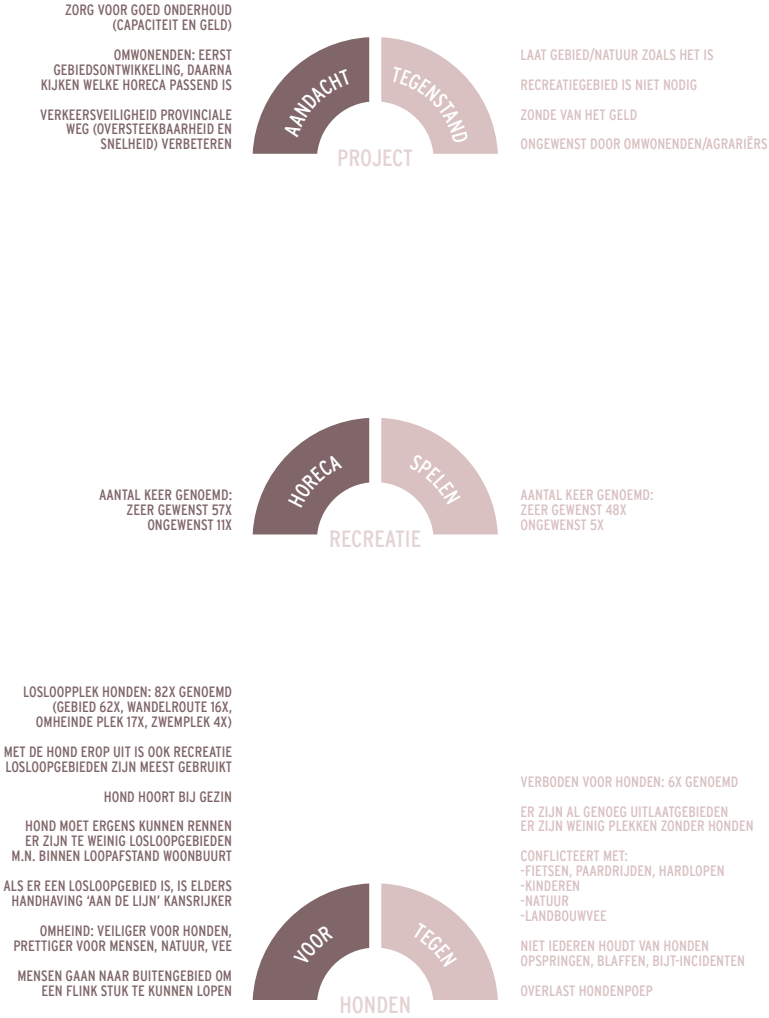
RECREATIEVE NATUUR

RECREATIEF LANDGOED

ALGEMEEN

SPELEN
aanwezigheid speelplek
natuurlijk spelen

HONDEN
aanwezigheid losloopgebied

ALGEMEEN
tegenstanders, beheer, fasering, verkeersveiligheid
aantallen voor-/tegenstanders horeca en honden
argumenten voor en tegen losloopgebied honden

Delen uit model recreatief landgoed meenemen naar voorkeursmodel

Meenemen naar voorkeursmodel:

- afwisselend
- aanvulling op omgeving
- gebruik gehele gebied
- veel bomen
- biodiversiteit
- veel recreatiemogelijkheden
- horeca
- loslooppmogelijkheid honden
- parkeren niet achter woningen

Aanpassen:

- bos minder massaal
- uitzicht woningen, doorzicht, zichtlijnen
- beperken kosten aanleg en beheer
- meer landbouw
- landbouwpad niet verplaatsen
- hoofdroute verder van woningen
- horeca bij parkeren ipv achter woningen
- speelterrein toevoegen

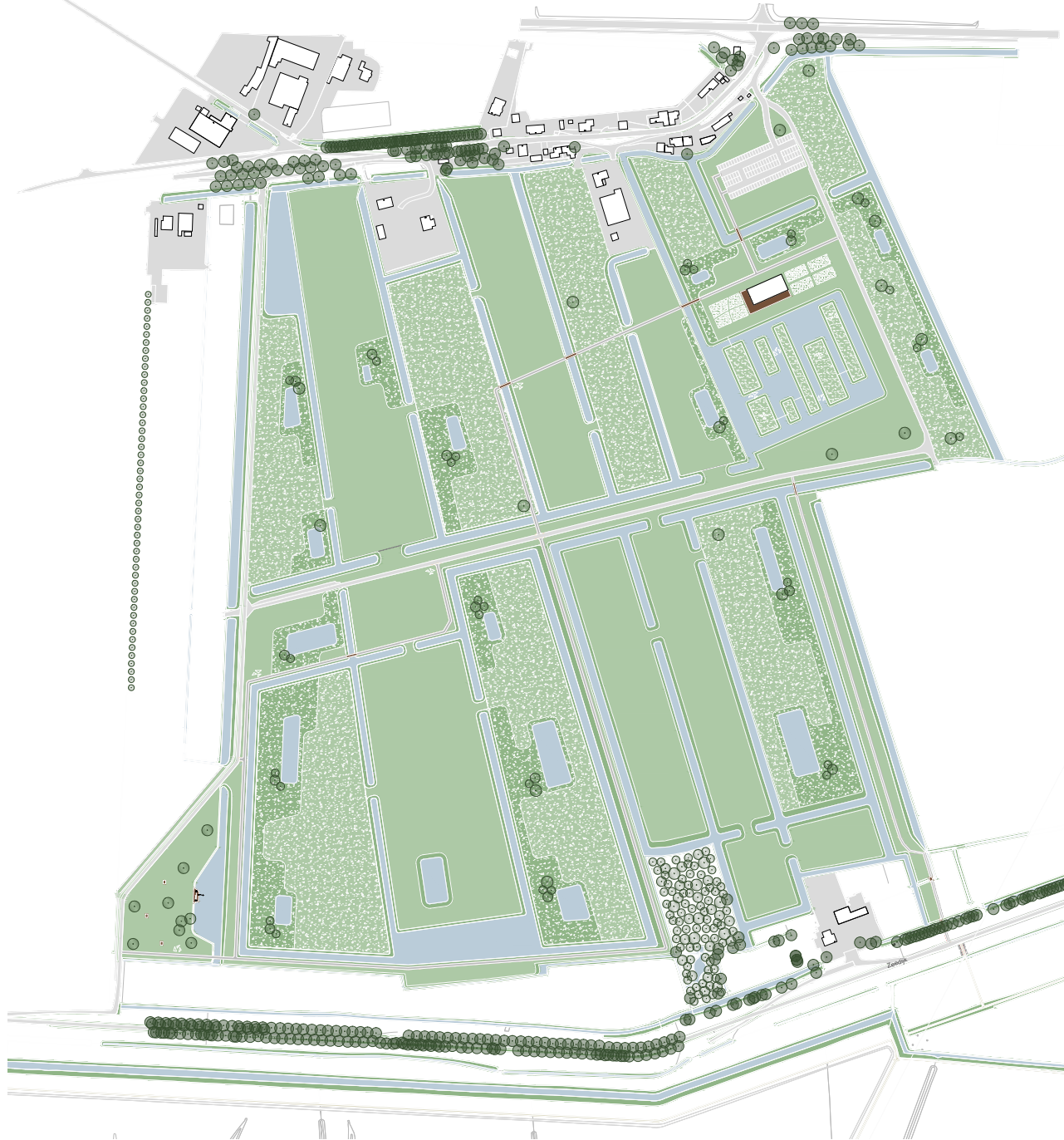
Delen uit model recreatieve landbouw meenemen naar voorkeursmodel

Meenemen naar voorkeursmodel:

- beleefbaarheid open polderlandschap
- landbouwfunctie
- bestaande natuurwaarden weides
- intensieve recreatie bij parkeerterrein
- toegankelijke speeltuin

Delen uit model recreatieve natuur meenemen naar voorkeursmodel

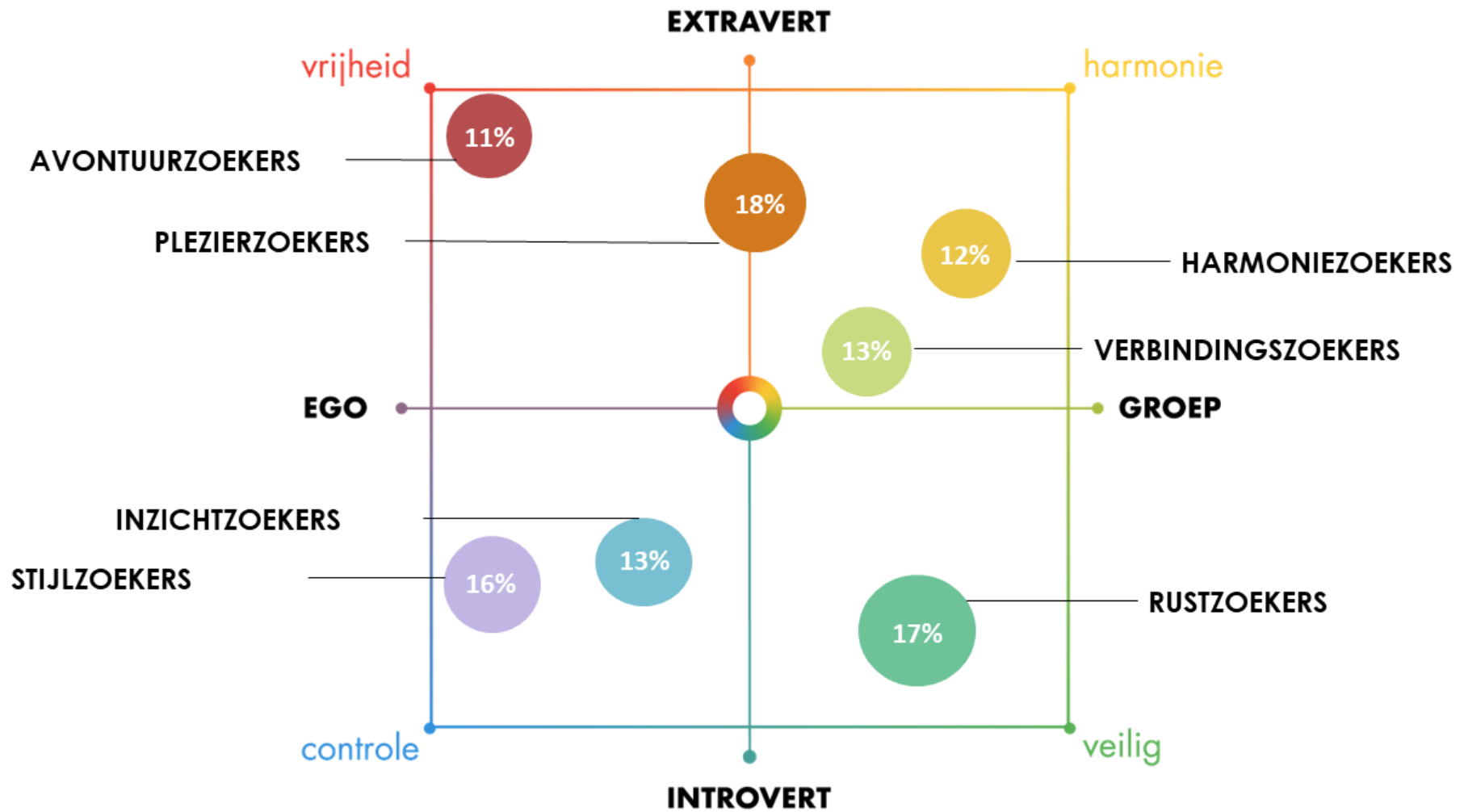
Meenemen naar voorkeursmodel:

- milieubewuste landbouw
- landbouwpad handhaven
- horeca bij parkeerterrein, afstand woningen
- avontuurlijk/natuurlijk spelen

2. leefstijlen

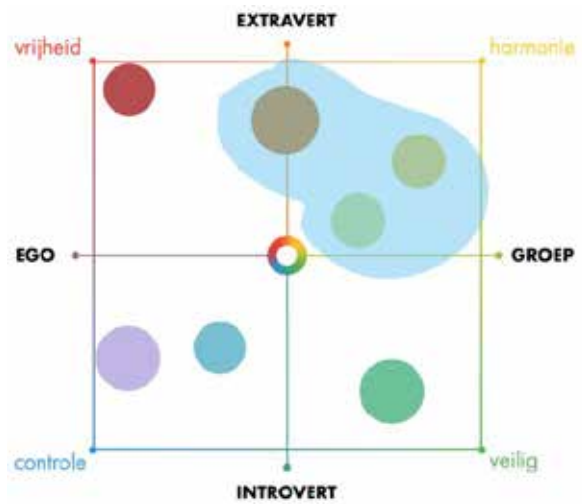
Onderzoek door Bureau voor Ruimte en Vrije Tijd

Leefstijlen

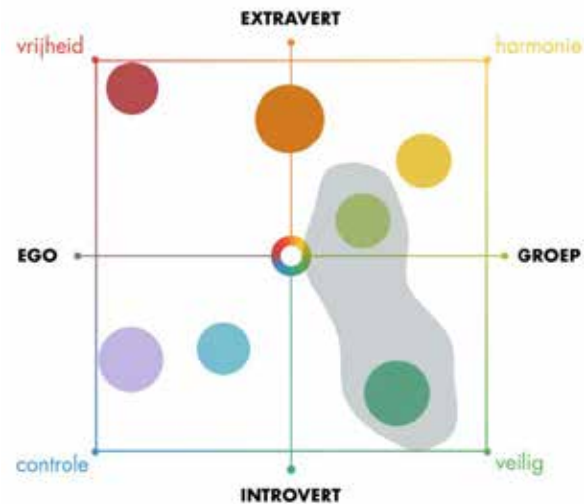

Bestaand aanbod

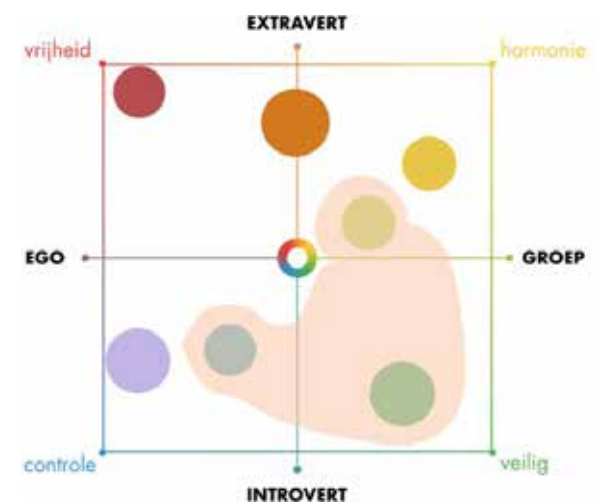
Merwelanden

Sterren-Schenkel

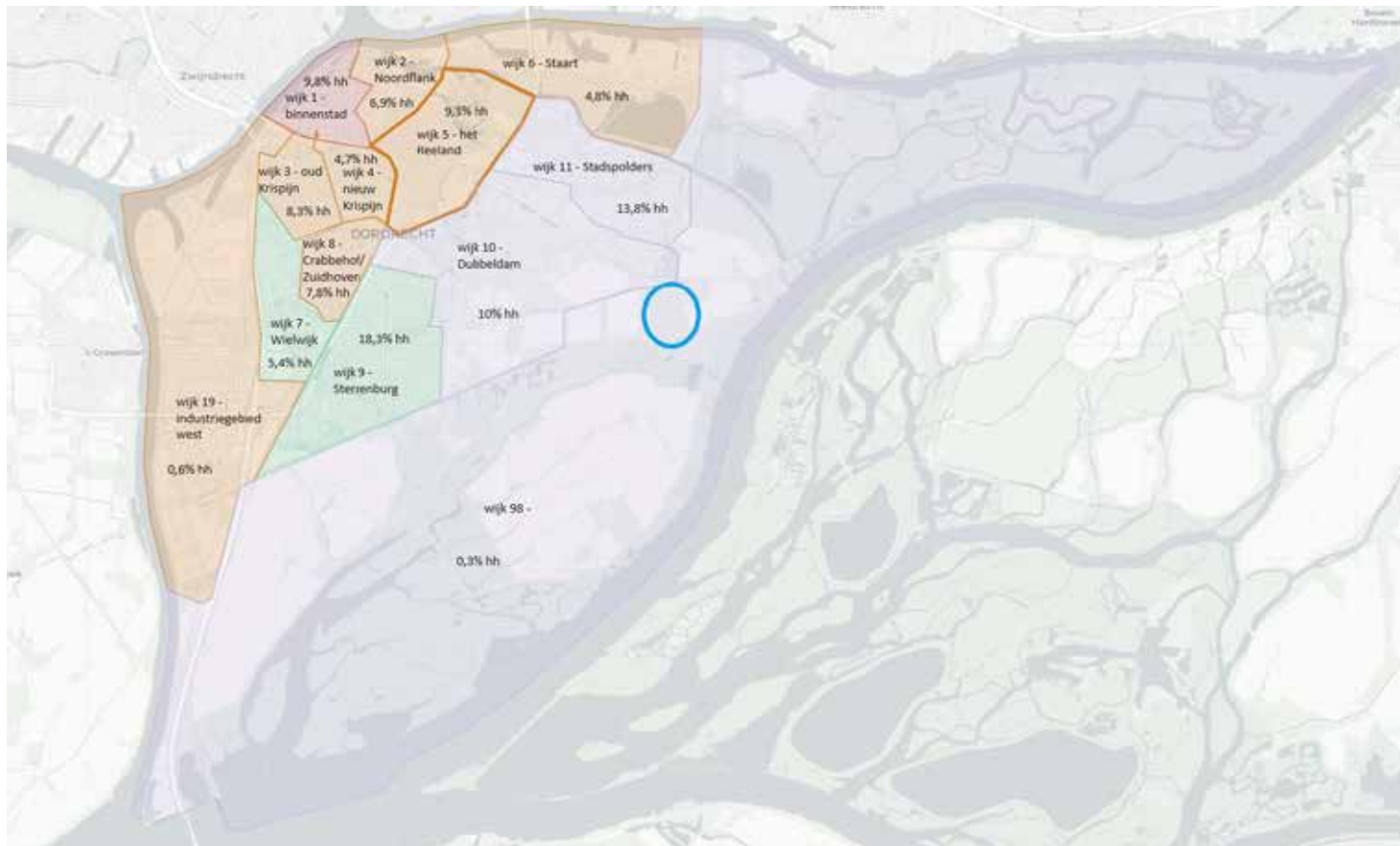

Nieuwe Dordtse Biesbosch

Leefstijlen in de stad

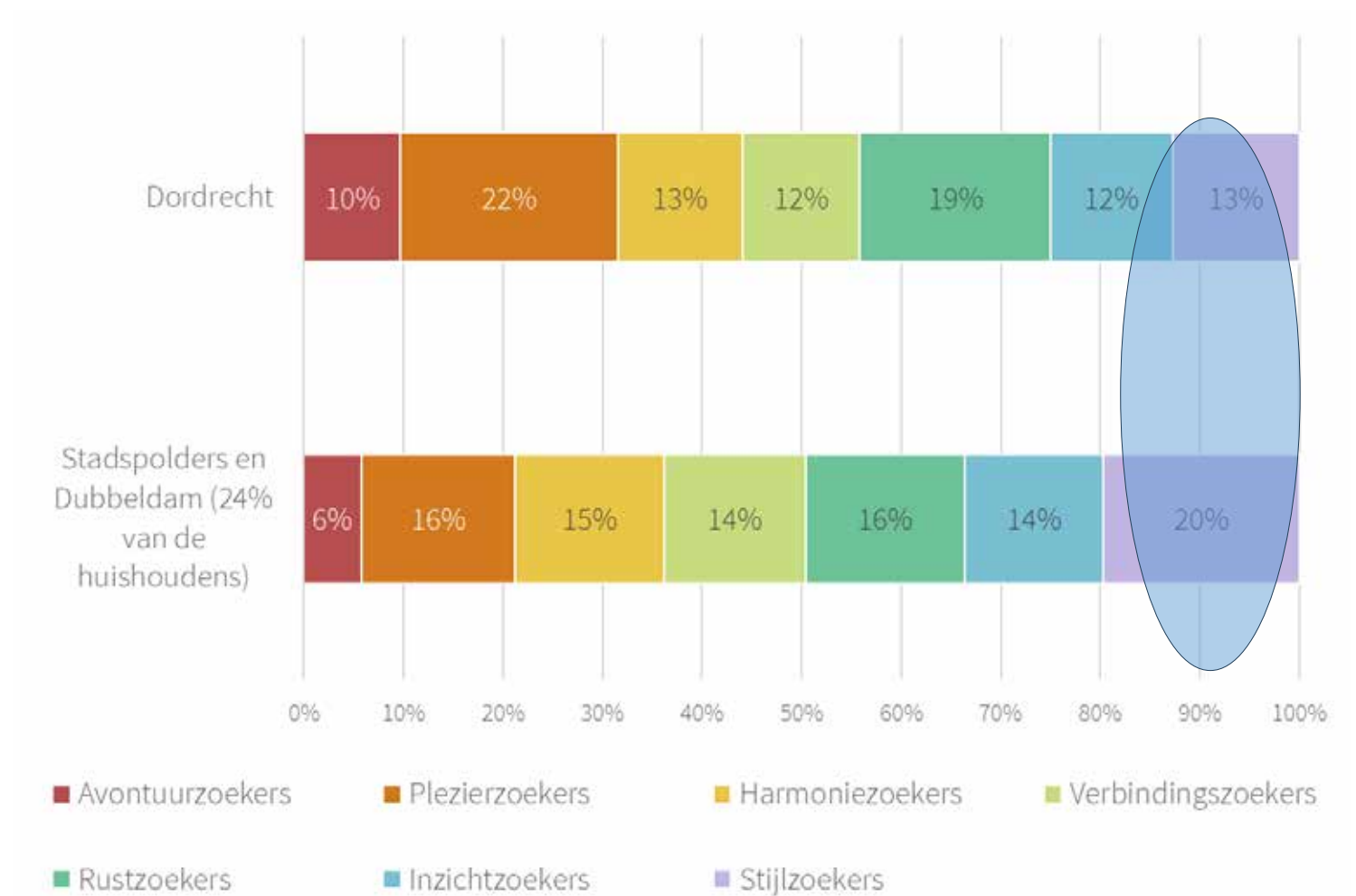
Inwoners gemeente Dordrecht – per wijk

verschil binnen de stad:

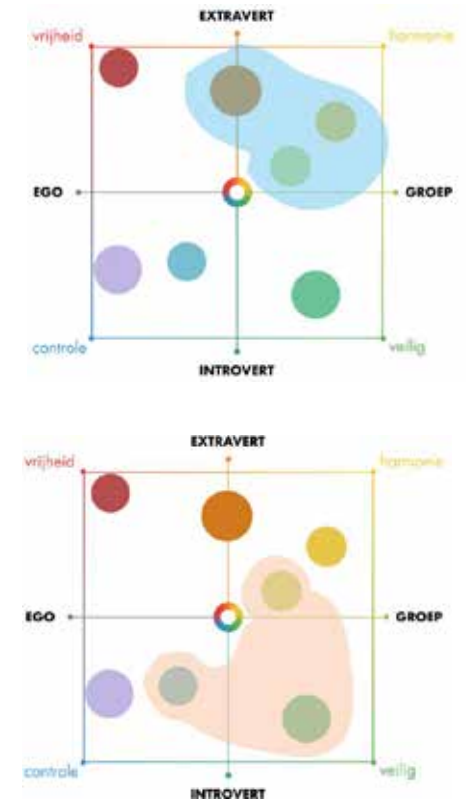
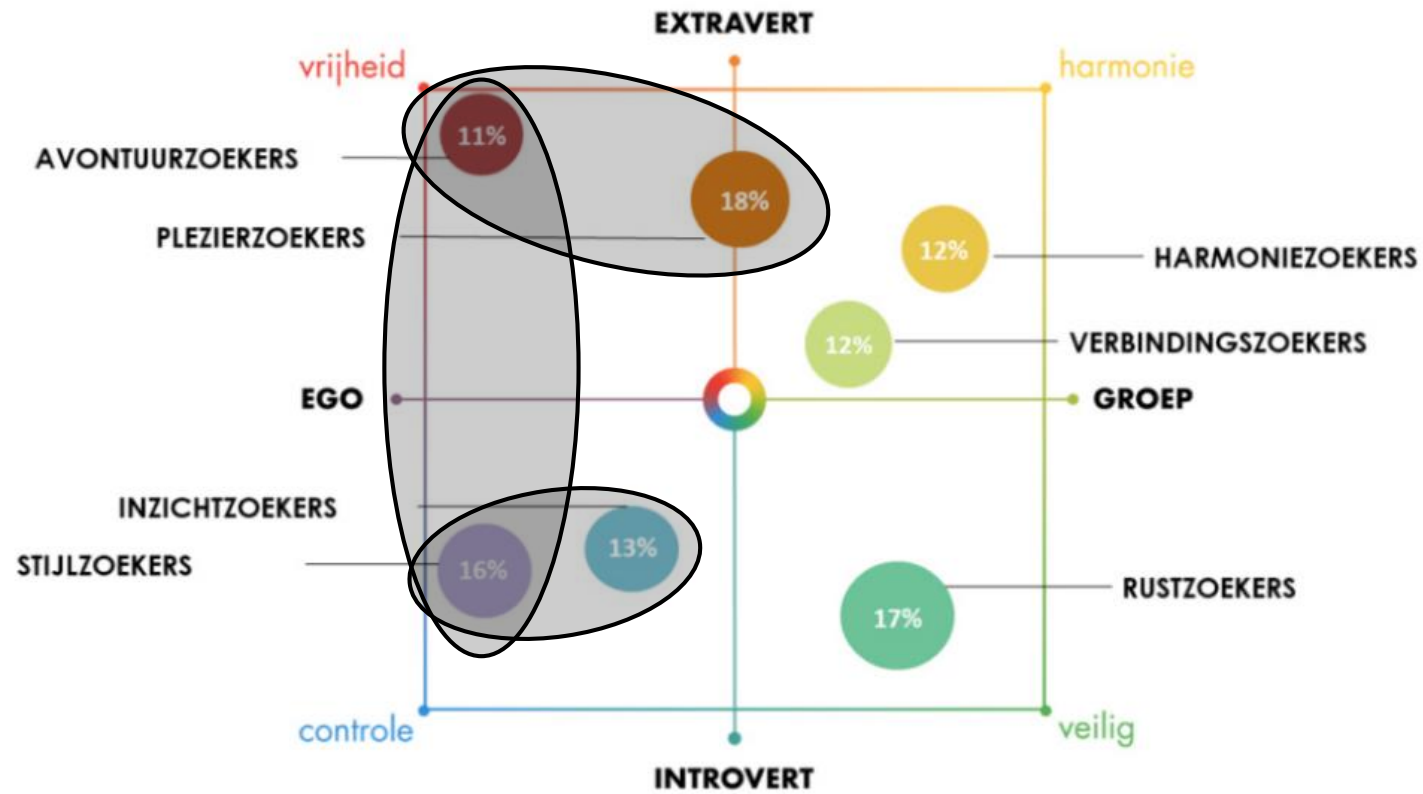
- centrum avontuur-/plezierzoekers
- rond plangebied stijl-/rustzoekers

Leefstijlen rondom het plangebied

Relatief veel Stijlzoekers en Inzichtzoekers in de woonbuurten rond het dagrecreatieterrein

Kansrijke ontwikkelrichtingen: aanvulling op bestaande aanbod

sfeerimpressie avontuurzoeker & plezierzoeker

Leefstijlen die op zoek zijn naar een verrassende en eigentijdse beleving, van hen mag het anders dan normaal. Het zijn extroverte bezoekers die graag zelf keuzes maken.

Horeca

- Verrassend of bijzonder concept, iets wat nog niet veel gedaan wordt
- Eigentijds qua interieur en gerechten
- Prikkelende locatie en inrichting
- Vlot en informeel personeel

Bestaande voorbeelden:

- [Lunchen in een kas](#)
- [Foodtrucks](#)
- [Lunchcafé de Kas van Kaat](#)

Landschappelijke inrichting

- Wildernis, bosrijk, begroeid
- Aanwezigheid van grote grazers
- Geen overmatige inrichting, wel landschappelijk ingepast
- Voorzieningen (zoals informatie, bewegwijzering, meubilair) zijn prettig maar niet noodzakelijk

Bestaande voorbeelden:

- [Oerrr speelnatuur](#)
- [Wilde grazers](#)
- [Oerbos](#)

Routes

- Vrijheid en keuzemogelijkheden
- Onverharde en smalle paden
- Door een prikkelende omgeving
- De route mag wat interessante elementen of ervaringen bevatten, zoals door de modder wandelen

Bestaande voorbeelden:

- [Blotevoetenpad](#)
- [Struinroute](#)
- [Laarzenpad](#)
-

Activiteiten

- Mag lekker sportief en actief
- Anders dan anders
- Activiteiten waarin ze vrijheid en keuzemogelijkheden hebben, zoals verschillende routes of optreden

Bestaande voorbeelden:

- [Openluchttheater](#)
- [Wonderfeel festival](#)
- [Royal Light Festival](#)

Plezierzoeker staat haaks op belangen en toezeggingen direct omwonenden
Avontuurzoeker heeft meer ruimte nodig dan plangebied

sfeerimpressie avontuurzoeker & stijlzoeker

Leefstijlen die beide erg zelfstandig zijn, ze weten wat ze willen. Het zijn bezoekers die op zoek zijn naar exclusiviteit en vrijheid.

Horeca

- Uniek in het gevoel van luxe of exclusiviteit
- Opties en keuzevrijheid zijn belangrijk
- De beleving mag prikkelend en anders zijn. Denk aan een unieke locatie of private dining

Bestaande voorbeelden:

- [Landhuis in de Stad](#)
- [Brasserie Buitenhuis](#)
- [Dineren in een botanische tuin](#)

Landschappelijke inrichting

- Voorkeur voor omvangrijke gebieden, leg de nadruk dus ook op de omgeving
- Vrije toegankelijke natuur met weinig routes
- Geen locaties waar veel mensen samen komen, zoals picknickbankjes en rustplaatsen

Bestaande voorbeelden:

- [Obstacle parcours](#)
- [Struingebieden](#)
- [Uitkijktoren](#)

Routes

- Mag uitdagend zijn, voorkeur voor langere routes
- Niet de routes die iedereen wandelt, liever geen drukte
- Zijn in voor nieuwe of unieke vormen van route-beleving

Bestaande voorbeelden:

- [Dag etappe van langeafstandsroute](#)
- [Trailrunning](#)
- [MTB-route](#)

Activiteiten

- Ruimte voor zelfontwikkeling door kennis op te doen of een maatschappelijke bijdrage
- Actieve natuurbeleving met wat uitdaging
- Binnen activiteiten mogen exclusief en uniek zijn
- Niet té grote groepen

Bestaande voorbeelden:

- [Natuurwerkdag](#)
- [Mudrun evenement](#)
- [Kookworkshop](#)

Avontuurzoeker heeft meer ruimte nodig dan plangebied
Stijlzoeker past bij leefstijlen omliggende woonbuurten en bij landgoedmodel

sfeerimpressie stijlzoeker & inzichtzoeker

Leefstijlen die beide erg gesteld zijn op luxe, exclusiviteit en comfort. Vrije tijd is voor deze leefstijlen een moment om nuttig te besteden.

Horeca

- Inrichting mag klassiek zijn, zolang het luxe is
- Bediening is alert en beleefd, volgens de standaard van vroeger
- Aandacht voor de regio of vegetarische en biologische ingrediënten zijn een plus

Bestaande voorbeelden:

- [Buitenplaats Het Loo](#)
- [Landgoed Westerlee](#)
- [Theehuis Sprakel in het bos](#)

Landschappelijke inrichting

- Kennis opdoen over lokale flora en fauna middels een bezoekerscentrum of informatieborden
- Liever niet te georganiseerde activiteiten
- Basisvoorzieningen zijn welkom, verder mag het beperkt zijn
- Wilde dieren zijn een plus

Bestaande voorbeelden:

- [Vogeluitkijktoren](#)
- [Arboretum](#)
- [Natuurpoort](#)

Routes

- Met goede bewegwijzering en informatie onderweg
- Thema's omtrent natuur- en cultuurbeleving zijn een plus
- Smalle onverharde paden hebben de voorkeur
- Wandeling van 1 tot 2 uur

Bestaande voorbeelden:

- [Loontermolenpad](#)
- [Vlinderroute](#)
- [Boerenfietsroute](#)

Activiteiten

- Kennis opdoen over de regio
- Rustige activiteiten gericht op natuur of cultuurbeleving
- Liever niet te georganiseerd, maar goed georganiseerd en goed in orde
- Met het eigen gezelschap of in een kleine groep

Bestaande voorbeelden

- [Wildplukwandeling](#)
- [Plantenexcursie](#)
- [Bezoekerscentrum bezoeken](#)

Stijlzoeker en inzichtzoeker passen bij leefstijlen omliggende woonbuurten en bij landgoedmodel

Voorkeursrichting leefstijlen

Plezierzoeker: staat haaks op belangen en toezeggingen direct omwonenden

Avontuurzoeker: heeft meer ruimte nodig dan plangebied

Stijlzoeker en inzichtzoeker: vormt aanvulling op bestaand aanbod, past bij leefstijlen omliggende woonbuurten en bij landgoedmodel

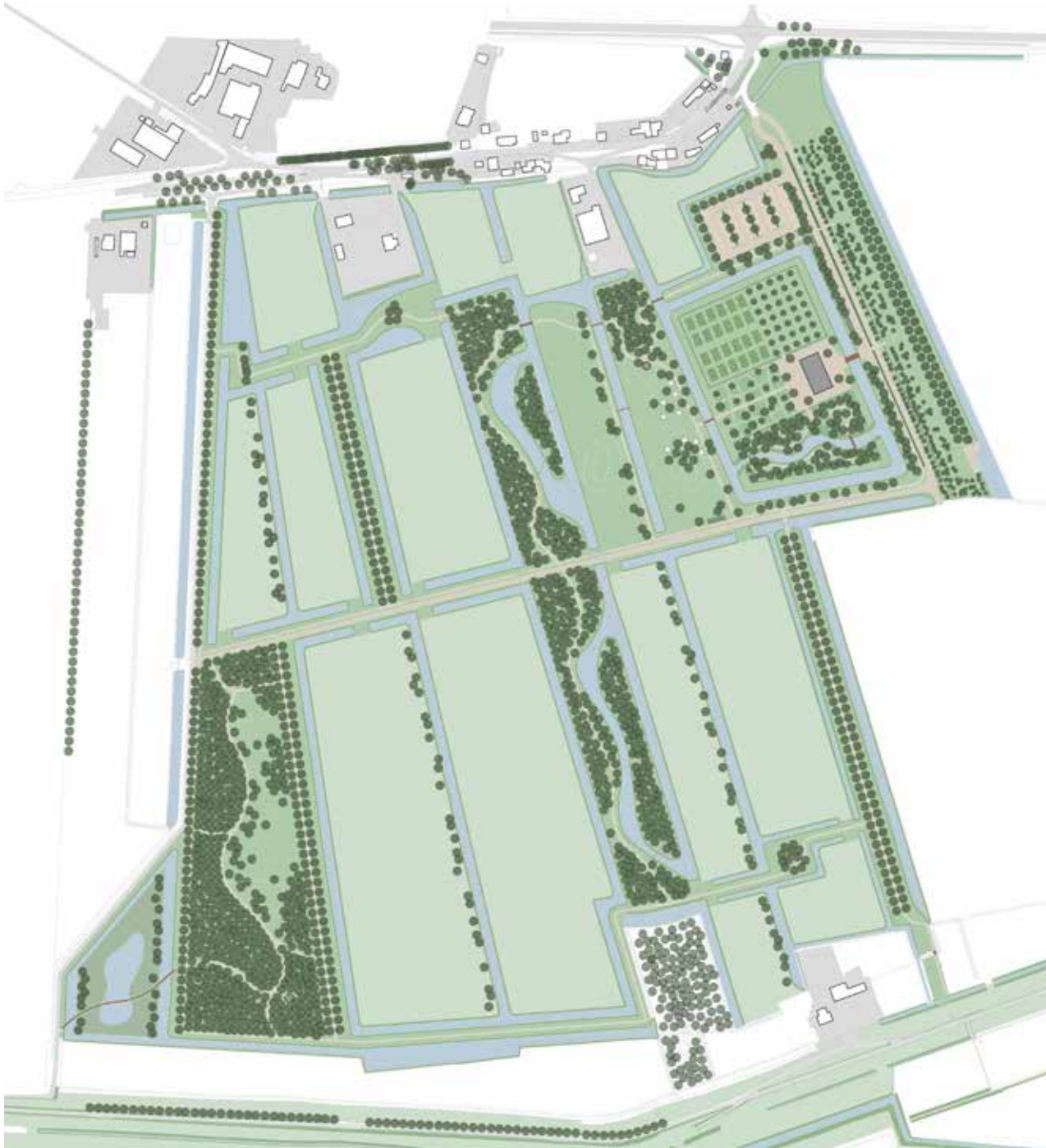
Conclusie:

- plangebied inrichten voor de stijl- & inzichtzoeker

- medegebruik door avontuurzoeker (m.n. hub-functie en horeca): bij de inrichting van het plangebied deze leefstijlen niet afschrikken

3. voorkeursontwerp

Voorkeursmodel gebaseerd op combinatie van drie modellen, met landgoed als basis

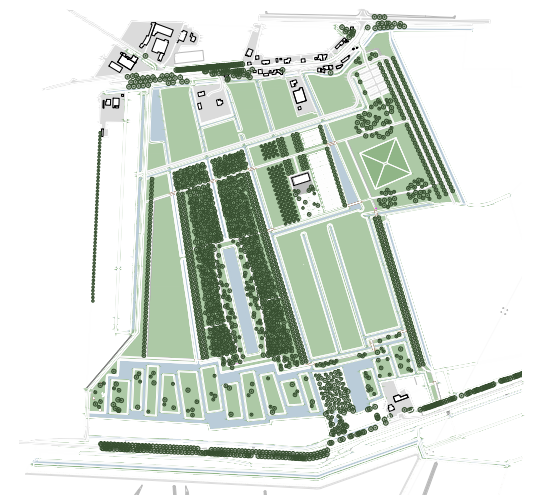

voordelen landgoed als basis:

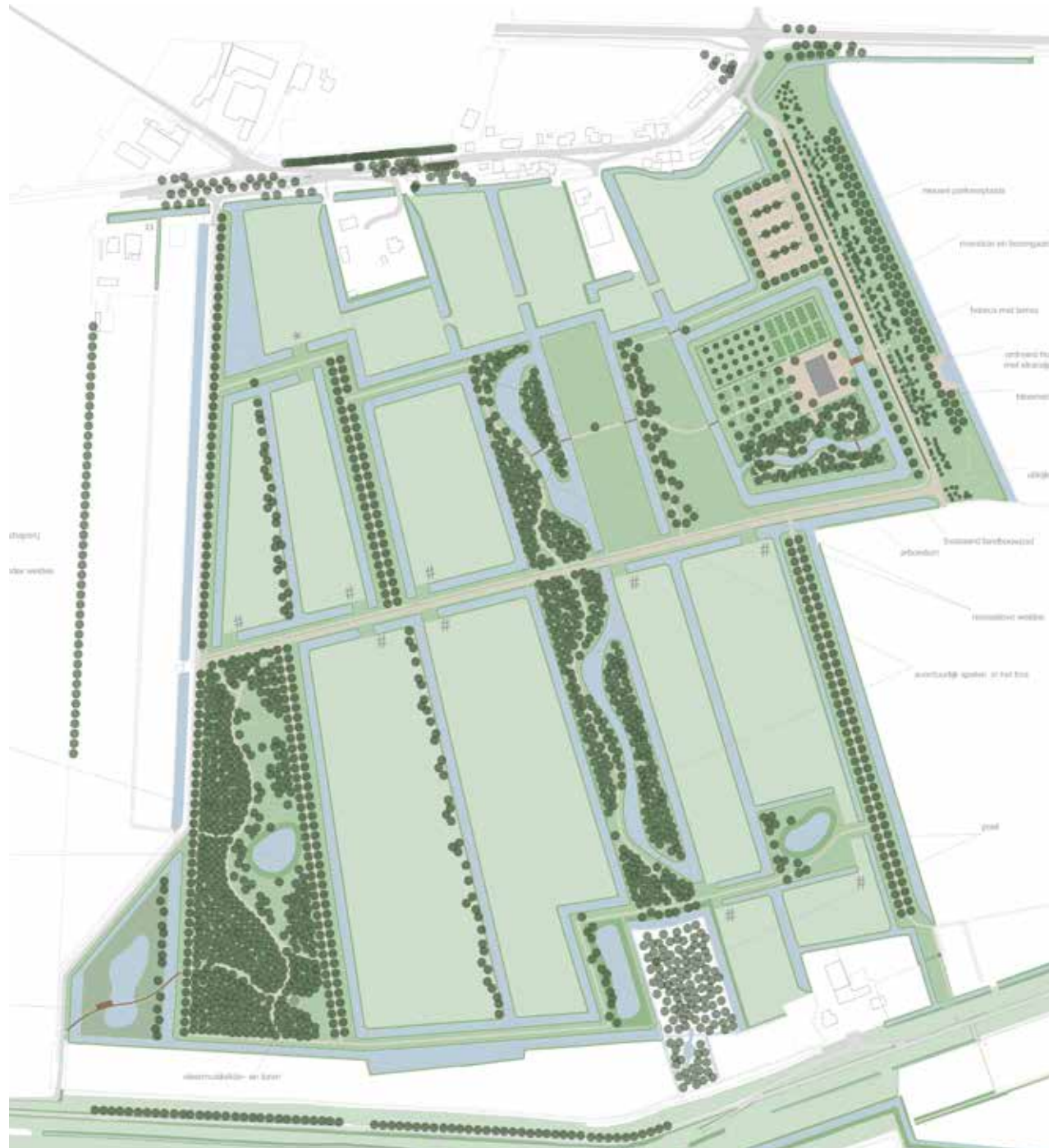
- afwisselend landschap
- aanvullend op omgeving
- recreatief karakter
- gevarieerde biodiversiteit
- ruimte voor landbouw
- gebruik van gehele gebied
- spreiding van recreatie-druk
- past bij beoogde leefstijlen

aanpassingen t.o.v. eerste model:

- bos minder massief
- zichtlijnen omwonenden
- horeca bij parkeren, op afstand van omwonenden
- behoud landbouwpad
- hoofdroute verder van woningen

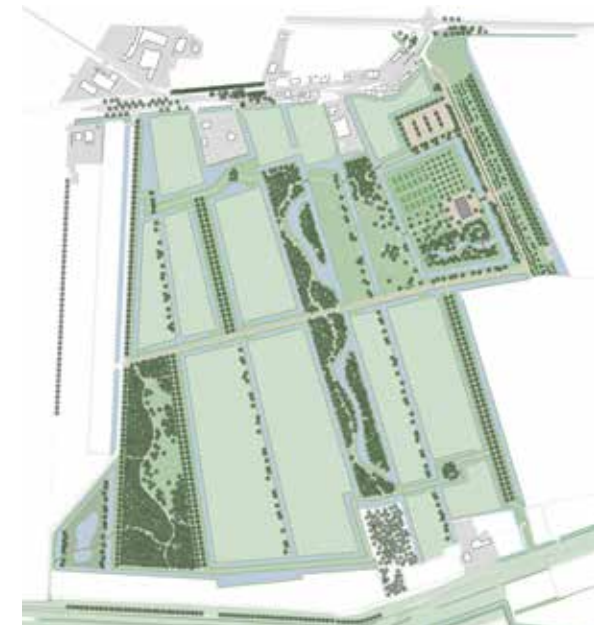

Aangepast Voorkeursmodel n.a.v. reactie vertegenwoordigers omwonenden

Aanpassingen:

- parkeerplaats draaien (verder van woningen)
- landgoed compacter (meer afstand tot woningen)
- paden verschoven (verder van woningen)
- aaneengeschakelde weides als buffer tussen woningen en recreatiegebied
- expliciet benoemen dat deze weides niet persé verpacht hoeven te worden, maar dat een ecologische bloemrijke invulling ook mogelijk is
- minder bomen tussen bos en landgoed (meer zicht vanuit de woningen)
- heuvels achter woningen verplaatst naar oostpunt plangebied (meer zicht vanuit woningen)
- hondenstrandje verschoven (zodat deze aan één agrarische kavel grenst)
- poelen (voor meer biodiversiteit)
- verblijfsplek in het zuidwestelijke deel (voor passanten, op afstand van woningen)

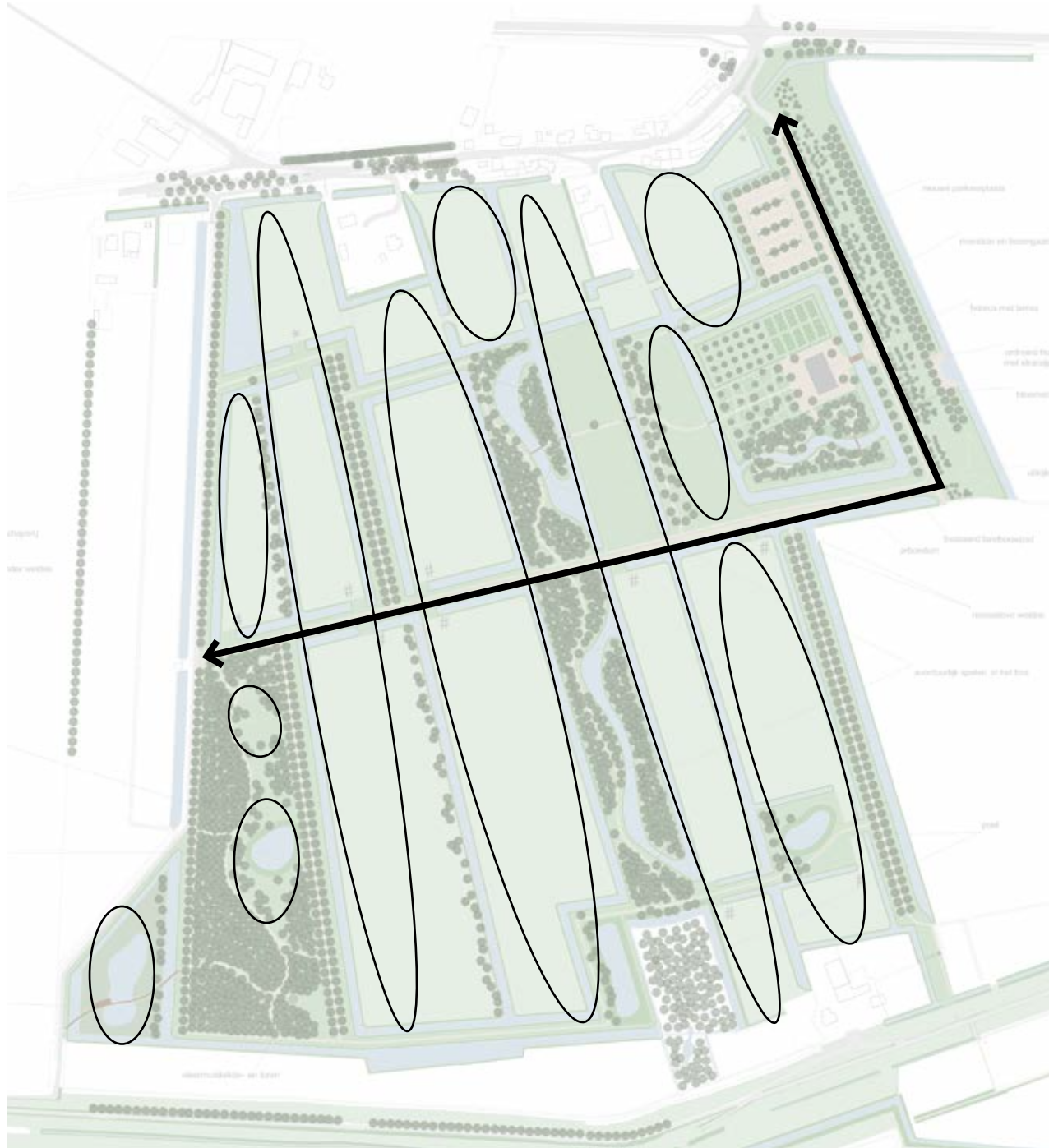
Voorkeursontwerp in de context

- voldoende bosbeleving
- lange zichtlijnen voor beleving open polder
- rekening houdend met zicht vanuit woningen
- variatie open en besloten delen
- variatie formele lanen en natuurlijke oeverbomen

- voldoende bosbeleving
- lange zichtlijnen voor beleving open polder
- rekening houdend met zicht vanuit woningen
- variatie open en besloten delen
- variatie formele lanen en natuurlijke oeverbomen

Prettige ruimtes

Variatie in ruimtes:

- grote ruimtes voor poldergevoel
- smalle ruimtes voor afwisseling
- kleine ruimtes voor beschutting
- route rijgt ruimtes aaneen

Ontwerp: minimaal het dubbele (meestal veel meer)

Dat zorgt voor een gevoel van ruimte.

- de bomen zijn echter zo geplaatst dat de lange zichtlijnen zoveel mogelijk gehandhaafd blijven.

Conclusie: het uitzicht wordt door de bomen ingekaderd, maar alle omwonenden kunnen nog wel 'van zich af kijken' (er komt geen bos pal voor de deur).

Landbouw

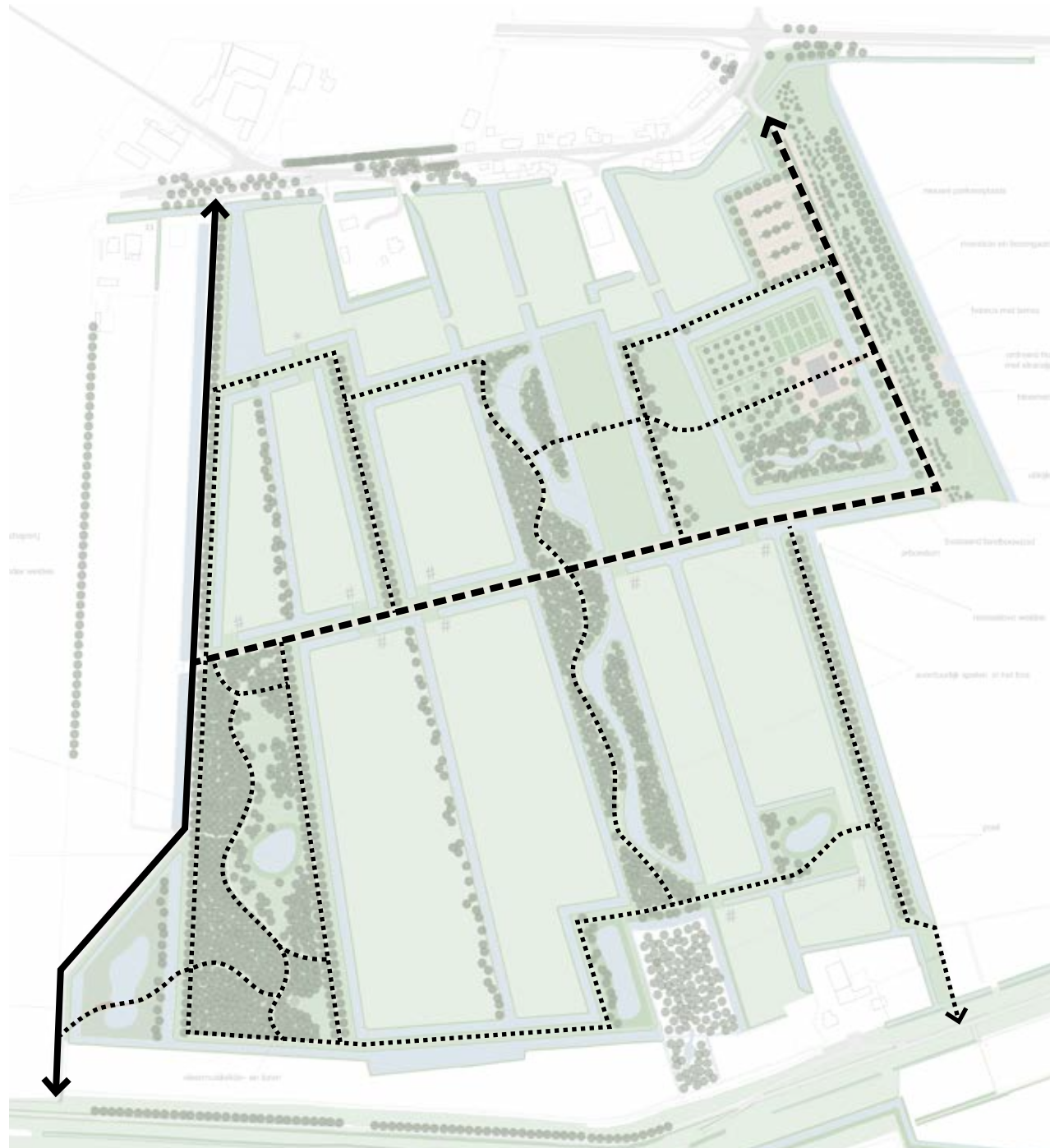

Ruimte voor landbouw:

- ruimte voor agrariërs: grote en kleine kavels
- natuurinclusief, kruidenrijk
- afgebakend door sloten
- grazend vee past bij landgoed
- behoud bestaande natuurwaarden weides
- beperken kosten aanleg en beheer
- landbouwpad handhaven, wel openstellen

In totaal ca. 15 ha (nu ca. 29.9 ha)

Routes

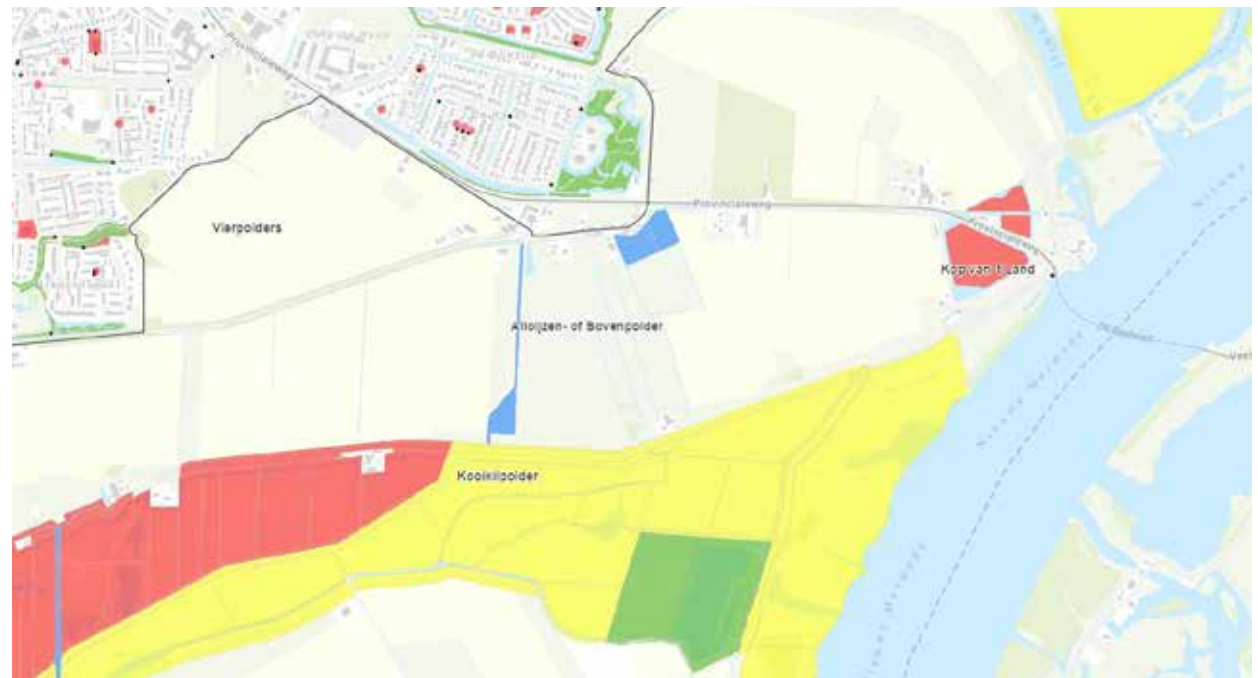
Paden:

- recreatieve hoofdroute op afstand van woningen
- meerdere smalle wandelpaden
- alles in stevige halfverharding, past bij leefstijlen + budget

Beleid

- In de omgeving van Dordrecht zijn grote gebieden waar het verboden is voor honden, daarmee worden de mensen bediend die tijdens het recreëren geen honden willen tegenkomen.

Ook zijn er gebieden waar honden los mogen lopen, daarmee worden de mensen bediend die met hun loslopende hond willen recreëren. Direct ten noorden van het dagrecreatieterrein en iets ten zuiden van het dagrecreatieterrein liggen losloopgebieden van redelijk grote omvang.

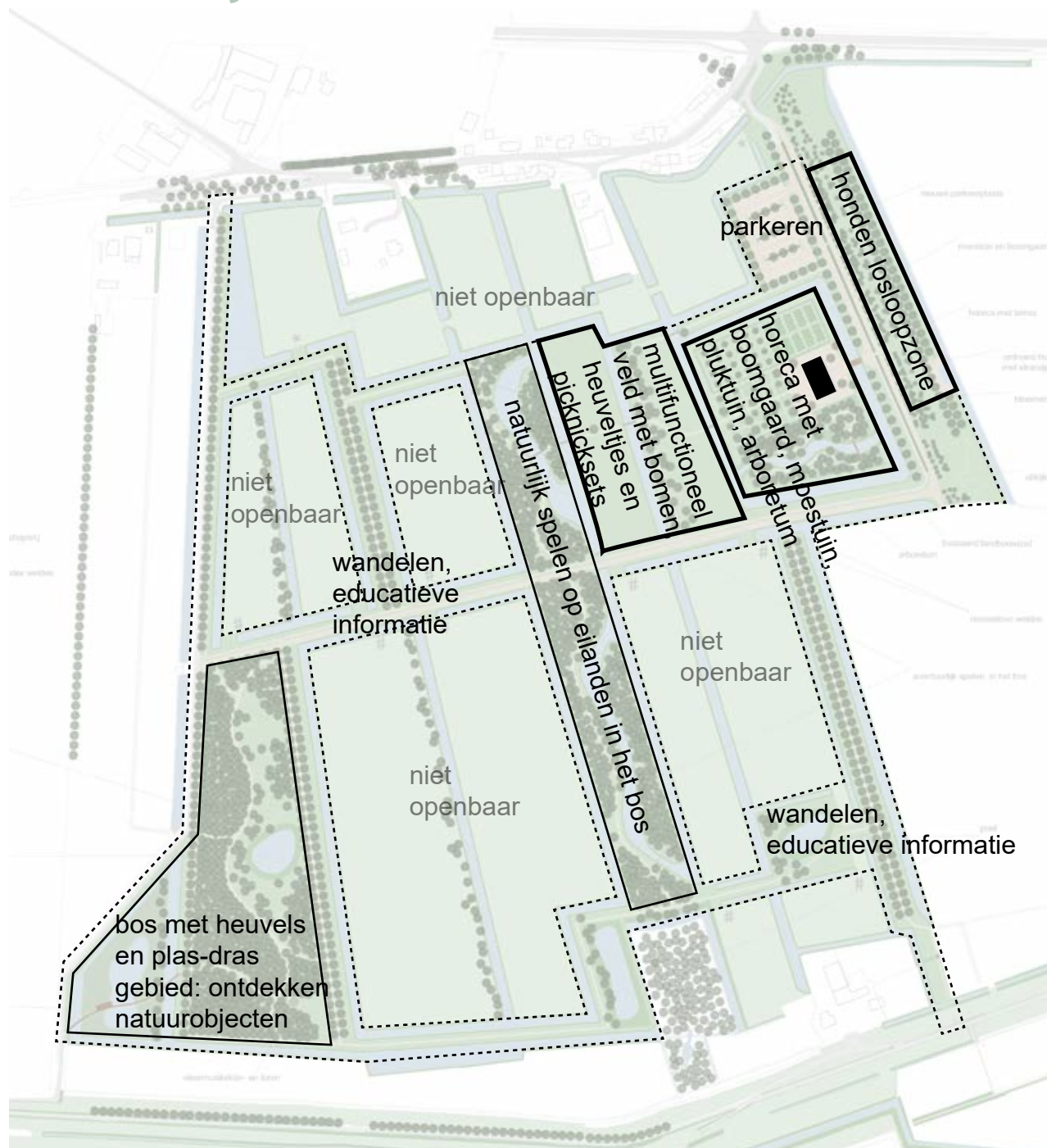
Honden

Honden:

- losloopgebied met hondenzwemplek nabij parkeerterrein en horeca
- daarbuiten honden aan de lijn i.v.m. recreatieve functie, natuurwaarden en landbouwvee
- geen honden op de agrarische weides
- overal opruimplicht

Recreatief gebruik

Zonering recreatie:

Meest intensief:

- Parkeerplaats: niet recht achter de woningen
- Horeca en losloopgebied honden: achter parkeerplaats, op afstand van woningen

Minder intensief:

- Natuurlijk spelen: in het bos, op afstand van woningen, spreiding door grote afmeting

Extensief:

- Wandelpaden met educatieve informatie
- Ontdekken natuur (objecten) in het bos

Niet openbaar:

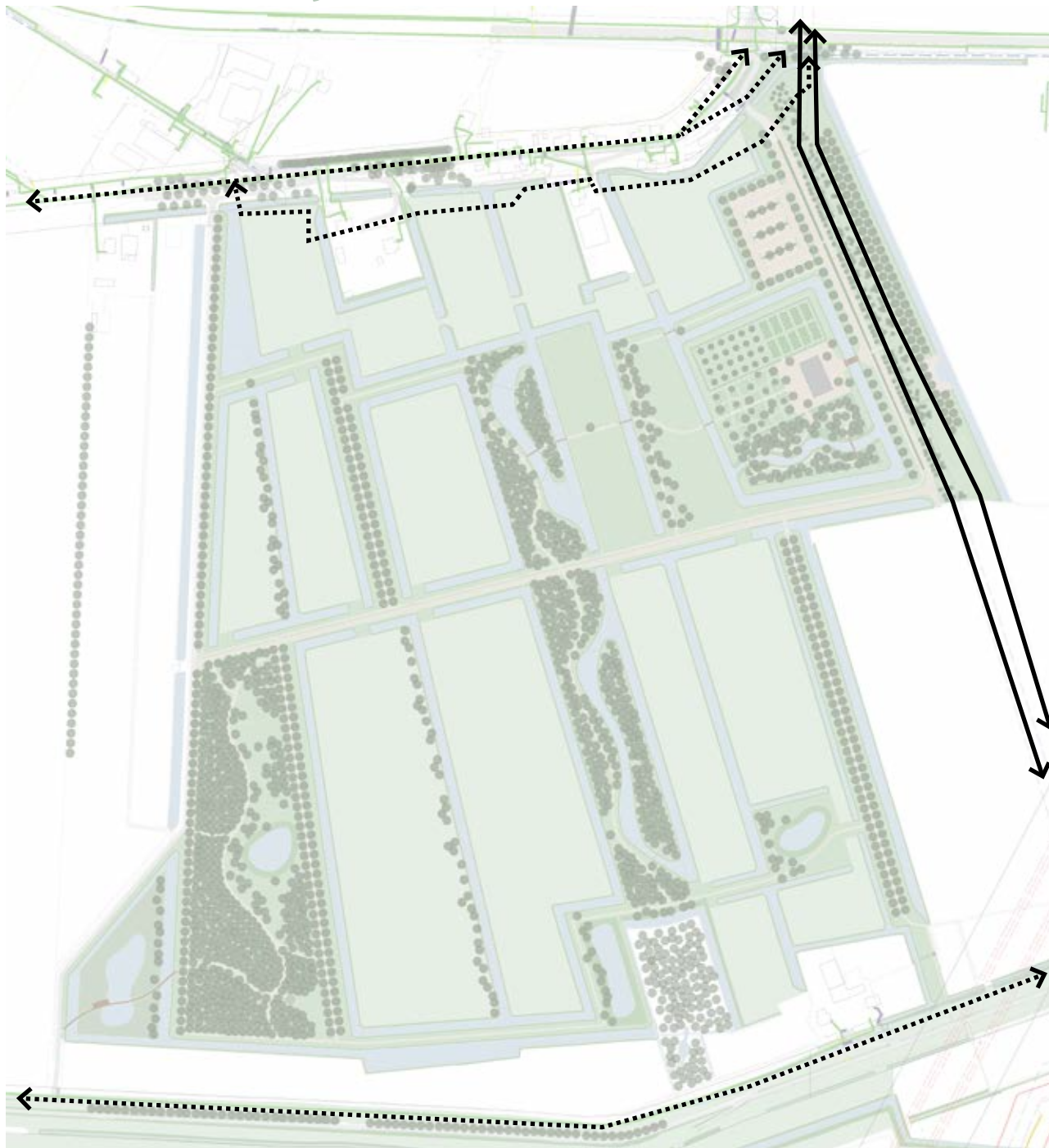
- kavels met landbouwvee (verpacht)
- aaneengeschakelde kavels achter de woningen (verpacht of ecologisch bloemrijk)

- waterrijk bos in aansluiting op bestaand bosje
- droog bos

- plas-dras gebied
- natuurvriendelijke oevers langs percelen
- passende bomen langs de oevers

- rechte structuren
- combinatie van bomen en water

Kabels en leidingen

Geen bomen op de kabels en leidingen
Alleen heesters (toegestane soorten)

Met de overige vrijgekomen grond kavels iets ophogen (bijvoorbeeld 20 cm) en/of de paden tussen watergangen ophogen (ook ca. 20 cm)

